ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення менеджменту та маркетингу

ЦК менеджменту та маркетингу

# СИЛАБУС

| Базова інформація про дисципліну | |
|---|---|
| **Назва дисципліни** | DP052 Менеджмент організацій/ Organizational Management |
| **Рівень фахової передвищої освіти** | Фаховий молодший бакалавр |
| **Галузь знань** | D Бізнес, адміністрування та право |
| **Спеціальність** | D3 Менеджмент |
| **Освітня програма** | Менеджмент та підприємництво |
| **Семестр** | 3 семестр (2 курс 9 кл.) |
| **Курс** | 2 курс (на базі базової середньої освіти) |
| **Анотація курсу** | Дисципліна формує у студентів систему знань про суть управління в організації, розкриває основи теорії, методології та практики менеджменту в сучасних ринкових умовах. Головною метою викладання дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення, комплексу спеціальних знань і вмінь щодо принципів, прийомів і методів менеджменту на підприємстві з урахуванням процесів, що відбуваються в ньому, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття ефективних управлінських рішень |
| **Сторінка курсу в MOODLE** | http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=637&notifyeditingon=1 |
| **Мова викладання** | українська |
| **Лектор курсу** | Боровик Тетяна Михайлівна, викладач, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист<br>канали комунікації:<br>СДН «Moodle»: повідомлення в чаті<br>E-mail: boroviktm103@gmail.com |
| **Місце дисципліни в освітній програмі** | |
| **Освітня програма** | http://csbc.edu.ua/documents/otdel/opp_mened25.pdf<br>http://csbc.edu.ua/documents/otdel/opp_mened26.pdf |
| **Інтегральна компетентність** | Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальних та поведінкових наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях |

| | |
|---|---|
| **Перелік загальних компетентностей (ЗК)** | ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.<br>ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.<br>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.<br>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. |
| **Перелік спеціальних компетентностей (СК)** | СК 3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.<br>СК 5. Здатність формувати і демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.<br>СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу і роботу інших працівників.<br>СК 8. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час розв'язання професійних завдань. |
| **Перелік програмних результатів навчання** | РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.<br>РН 5. Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань.<br>РН 7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.<br>РН 8. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань.<br>РН 9. Пропонувати ефективні методи мотивування персоналу підприємства (підрозділу) для підвищення продуктивності праці.<br>РН 10. Демонструвати навички самостійної роботи, критики і самокритики, відкритості до нових знань.<br>РН 11. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності.<br>РН 12. Демонструвати навички командної роботи, лідерства для налагодження комунікації у професійній діяльності.<br>РН 13. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у професійній діяльності. |
| **Опис дисципліни** | |
| **Структура навантаження на студента** | Загальна кількість годин – 90<br>Кількість кредитів – 3<br>Кількість лекційних годин – 22<br>Кількість практичних занять – 23<br>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45 (у тому числі 30 годин підготовка до іспиту)<br>Форма підсумкового контролю – іспит |
| **Методи навчання** | Вербальні (лекція, пояснення, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація, презентація); практичні (виконання практичних завдань, розв'язування управлінських задач, аналіз управлінських ситуацій); проблемно-пошукові (проблемний виклад, пошуковий та дослідницький |

| | |
|---|---|
| | методи); інтерактивні (мозковий штурм, робота в малих групах, ділова та рольова гра, кейс-метод); проєктний метод; методи самостійної роботи; цифрові інструменти (електронні освітні платформи, онлайн-тестування) |
| **Зміст дисципліни** | |
| Тема 1. Сутність менеджменту та його складові. | Управління як процес. Сутність менеджменту, його складові частини та види. Менеджер, його місце та роль в організації. Принципи менеджменту. Рівні управління в організації. |
| Тема 2. Еволюція управлінської думки. Розвиток управлінської думки в Україні. | Основні етапи становлення та розвитку менеджменту як науки: домонополістичний етап; етап «наукове управління підприємством»; етап «адміністративно-бюрократичний підхід»; етап «рух за гуманні стосунки»; сучасний етап: системний підхід, ситуаційний підхід. Основні етапи розвитку управлінської думки в Україні.. |
| Тема 3. Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту | Функції менеджменту, їх взаємозв'язок. Класифікація функцій менеджменту. Функції менеджменту за А.Файолем, М.Месконом. Сутність і зміст планування як функції менеджменту. Завдання планування як функції менеджменту. Взаємозв'язок планування з іншими функціями менеджменту. Різновиди планування: стратегічне, тактичне, оперативне. Формування цілей і місії організації. Бізнес-планування. |
| Тема 4. Організація як функція менеджменту | Місце функції «організація» в системі управління, її зміст. Організація взаємодії. Делегування, відповідальність та повноваження. Типи повноважень. Поняття організаційної структури. Типи організаційних структур управління. Централізація, децентралізація організації. |
| Тема 5. Мотивація та контроль як функції менеджменту | Поняття мотивації, як функції менеджменту. Змістовні теорії мотивації: теорія ієрархії потреб А. Маслоу, теорія набутих потреб Д. МакКлеланда, двофакторна теорія Ф. Герцберга, теорія ERG К. Альдерфера. Процесуальні теорії мотивації. Методи мотивації. Контроль в системі менеджменту. Види контролю та їх характеристика. Головні системи контролю. Процес контролю. Основні характеристики ефективного контролю |
| Тема 6. Групова динаміка | Поняття групи і групової динаміки. Етапи розвитку групи. Формальні і неформальні групи в організації. Фактори, що впливають на ефективність групи. Особливості управління різними типами груп у сучасних організаціях. |
| Тема 7. Комунікації в менеджменті | Поняття комунікації та комунікаційного процесу. Типи комунікацій: формальні та неформальні. Канали та засоби комунікації. Особливості міжрівневих, горизонтальних та діагональних комунікацій. Вербальна і невербальна комунікація. Комунікаційні бар'єри. |
| Тема 8. Розробка та ухвалення управлінських рішень | Сутність та особливості управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських |

| | |
|---|---|
| | рішень. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень. Форми реалізації управлінських рішень |
| Тема 9. Керівництво та лідерство в організації | Вплив і влада. Форми влади. Сутність керівництва і лідерства, їх спільності і відмінності. Стиль керівництва. Типи лідерства. Лідери сучасного бізнесу. Риси лідера. Формування ефективного стилю лідерства |
| Тема 10. Управління конфліктами і стресами | Сутність конфлікту, його елементи та стадії. Типи конфліктів. Причини виникнення конфліктів їх та наслідки. Шляхи і методи вирішення конфліктів. Роль менеджера у вирішенні конфліктів. Природа стресу та причини його виникнення. Управління стресами. |
| Тема 11. Ділова кар'єра в менеджменті | Поняття та види ділової кар'єри. Етапи ділової кар'єри. Управління діловою кар'єрою персоналу. Вертикальна, горизонтальна та доцентрова кар'єри, їх особливості. Успішні менеджери та їх досвід побудови професійної кар'єри. |
| **Політика дисципліни** | |
| **Політика відвідування** | Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи.<br>За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення. |
| **Політика щодо дедлайнів та перескладання** | Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. |
| **Академічна доброчесність** | У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання. |
| **Використання ШІ** | Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ. |
| **Підсумковий контроль** | Іспит |

**Система оцінювання**

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

**Поточний контроль** здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

**Підсумковий контроль**

Відбуватися у формі іспиту

Розрахунок підсумкової оцінки:

Підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (**S**) та балів за іспит (**Т**), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють **0,5**.

| Формула: О=(S×0.5)+(Т×0.5) |
|---|

| **Види навчальної роботи** | **Загальна кількість балів** |
|---|---|
| Усні відповіді/виконання практичних завдань на семінарських заняттях (10 тем*5 б) | 50 |
| Модульні контрольні роботи (2 к.р.*10 б) | 20 |
| Індивідуальна самостійна робота (презентація) | 15 |
| Індивідуальна самостійна робота (онлайн-курси на платформах Prometheus або EdEra) | 15 |
| Разом | **100** |

**Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи**

**Критерії оцінювання усних відповідей / виконання практичних завдань на семінарських заняттях:**

**5 балів** – студент демонструє відмінний рівень теоретичних знань та практичних умінь у сфері менеджменту організацій. Повністю і глибоко розкриває зміст питання або завдання, вільно володіє поняттями, категоріями та професійною термінологією, логічно, послідовно й аргументовано викладає думки. Під час виконання практичного завдання правильно застосовує методи та інструменти менеджменту, самостійно аналізує управлінські ситуації, визначає проблеми, обґрунтовує управлінські рішення та оцінює їх можливі наслідки. Демонструє здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, застосовувати теоретичні положення до практичних ситуацій і робити самостійні обґрунтовані висновки. Відповідь повна, системна, аргументована, висновки свідчать про високий рівень аналітичного та управлінського мислення.

**4 бали** – студент демонструє високий рівень знань і практичних навичок, повністю розкриває зміст питання або правильно виконує практичне завдання, застосовуючи відповідні методи та інструменти менеджменту. Виклад матеріалу логічний і послідовний, із незначними неточностями або пропущеними деталями. Правильно використовує управлінську термінологію, аргументує власні положення, наводить доречні приклади. Під час аналізу управлінської ситуації правильно визначає проблему та пропонує обґрунтоване управлінське рішення. Висновки правильні, але не завжди достатньо глибоко аргументовані.

**3 бали** – студент демонструє достатній рівень знань, у цілому правильно розкриває питання або виконує практичне завдання, але допускає неповноту, неточності чи порушення логіки викладення. Використовує основні поняття та категорії менеджменту, проте іноді помиляється у термінології або формулюваннях. Під час виконання практичного завдання виявляє основну проблему управлінської ситуації, але потребує незначної допомоги викладача для її аналізу або обґрунтування управлінського рішення. Висновки загалом правильні, але недостатньо аргументовані та мають переважно описовий характер.

**2 бали** – студент демонструє посередній рівень знань, орієнтується у змісті теми поверхнево, відповіді неповні або неточні, потребує допомоги викладача для розкриття питання. Не завжди правильно використовує основні поняття та терміни менеджменту. Під час виконання практичного завдання допускає суттєві помилки в аналізі управлінської ситуації, визначенні проблеми або виборі управлінських методів і рішень. Порушує логіку виконання завдання, висновки нечіткі, формальні або недостатньо обґрунтовані.

**1 бал** – студент демонструє низький рівень знань, не розуміє суті питання або практичного завдання, не володіє основними поняттями та категоріями менеджменту. Відповіді фрагментарні, хаотичні, містять грубі помилки. Не може самостійно проаналізувати управлінську ситуацію, визначити проблему або запропонувати обґрунтоване управлінське рішення навіть за допомогою викладача. Висновки відсутні, неправильні або не

відповідають змісту завдання.

**Критерії оцінювання модульних робіт:**

| № | Завдання | Бали |
|---|---|---|
| 1 | Тести (10 завдань. по 0,2 бал) | 2 |
| 2 | Теоретичне питання № 1 | 2 |
| 3 | Теоретичне питання № 2 | 2 |
| 4 | Управлінська ситуація № 1 | 2 |
| 5 | Управлінська ситуація № 2 | 2 |
| | Разом | 10 |

**Критерії оцінювання теоретичного питання / управлінської ситуації:**

**2 бали** – відповідь на теоретичне питання повна, глибока та системна, зміст розкрито з використанням відповідної термінології, теоретичні положення викладено логічно та послідовно. Студент демонструє розуміння закономірностей і принципів менеджменту, здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та робити обґрунтовані висновки. Управлінська ситуація проаналізована повністю, правильно визначено проблему, запропоновано обґрунтоване управлінське рішення, визначено можливі наслідки його реалізації та сформульовано аргументовані висновки.

**1,5 бала** – відповідь охоплює основні положення питання, є логічною та послідовною, але містить незначні неточності, неповноту або пропущені деталі. Основні поняття та категорії менеджменту використано правильно. Управлінська ситуація проаналізована загалом правильно, проблему визначено, запропоноване рішення є доцільним, але обґрунтування або висновки недостатньо повні.

**1 бал** – відповідь містить основні положення питання, але не є повною, має окремі неточності або помилки у використанні термінології. Теоретичний матеріал викладено переважно описово. В управлінській ситуації проблему визначено частково, запропоноване рішення недостатньо обґрунтоване, аналіз має неповний характер, висновки поверхові.

**0,5 бала** – відповідь неповна, несистемна, містить суттєві помилки або прогалини у розумінні теми. Теоретичні положення викладено фрагментарно, термінологія використовується неточно. Управлінська ситуація проаналізована поверхово або з порушенням логіки, проблему визначено неправильно чи неповно, запропоноване рішення не має достатнього обґрунтування. Висновки нечіткі, неповні або відсутні.

**0 балів** – відповідь на теоретичне питання відсутня або не відповідає змісту завдання, основні поняття та положення менеджменту не засвоєні. Управлінська ситуація не проаналізована, проблема не визначена, управлінське рішення відсутнє або не відповідає змісту ситуації.

**Критерії оцінювання індивідуальних робіт (презентація)**

**13–15 балів** – презентація подана вчасно, виконана у повному обсязі, зміст повністю розкриває тему, матеріал подано логічно й послідовно, слайди структуровані та візуально оформлені відповідно до встановлених вимог, використано ілюстрації, схеми чи приклади для кращого розуміння, доповідь супроводжується впевненим усним поясненням, студент аргументує власні висновки та демонструє вміння працювати з інформацією.

**9–12 балів** – презентація подана вчасно, тема розкрита здебільшого повно, але можливі незначні неточності або пропуски в змісті, структура в основному логічна, проте є окремі недоліки у послідовності викладу, оформлення переважно відповідає вимогам, усний виступ достатньо впевнений, але аргументація чи висновки місцями поверхові.

**5–8 балів** – презентація подана із затримкою або виконана частково, матеріал розкриває тему неповністю, є суттєві недоліки у структурі, логіці чи оформленні слайдів, використано мінімум ілюстративного матеріалу, виступ студента невпевнений, аргументація слабка або відсутня, висновки поверхневі чи неповні.

**0–4 бали** – презентація виконана частково або не відповідає темі, більшість матеріалу подано неправильно чи непослідовно, структура та оформлення не відповідають вимогам,

| |
|---|
| відсутні ілюстрації чи допоміжні матеріали, виступ студента непідготовлений або відсутній, висновки відсутні, порушено терміни подання. |
| **Критерії оцінювання індивідуальних робіт (онлайн-курси)**<br>**13–15 балів** – онлайн-курс пройдено повністю, подано сертифікат, прогрес за пройденим курсом становить 90-100 %, усі обов'язкові модулі й тести виконано коректно та своєчасно.<br>**9–12 балів** – онлайн-курс завершено з прогресом 70–89 %, сертифікат подано, більшість модулів виконана, можливі окремі пропуски чи незначні затримки у виконанні завдань.<br>**5–8 балів** – онлайн-курс завершено з прогресом 60–79 %, сертифікат або підтвердження про проходження курсу надано, частина модулів виконана з помилками або не завершена вчасно.<br>**0–4 бали** – онлайн-курс завершено з прогресом нижче 60 %, сертифікат відсутній, однак надано підтвердження про завершення більшої частини курсу, значна частина модулів не виконана, завдання подані із суттєвим запізненням або не завершені. |

## ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

| Бали | Зміст |
|---|---|
| 90-100<br>відмінно | **Бездоганна підготовка в широкому контексті.** Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях. |
| 80-89<br>дуже добре | **Повні знання, міцні вміння.** Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань |
| 70-79<br>добре | **Хороші знання та вміння.** Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань. |
| 65-69<br>задовільно | **Задовільні знання, стереотипні вміння.** Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках. |
| 60-64<br>достатньо | **Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах.** Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача. |
| 35-59<br>незадовільно | **Слабкі знання, відсутність вмінь.** Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня. |
| 1-34<br>незадовільно | **Необхідний повторний курс.** Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможливлює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни |

## Список рекомендованих джерел


1. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
2. Менеджмент : навчальний посібник / С. І. Страпчук, О. П. Миколенко, І. А. Попова, В. В. Пустова. – Вид. 2-ге переробл. і допов. Львів : «Новий Світ-2000», 2025. – 356 с.
3. Менеджмент: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. Для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економічна аналітика», «Міжнародна економіка», «Економіка і бізнес» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазаренко – Електронні текстові дані (1 файл: 1,2 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2025. 150 с.
4. Страпчук С. І., Миколенко О. П, Попова І. А., Пустова В. В. Менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво «Новий Світ 2000», 2021. 356 с.
5. Менеджмент: організаційна ефективність [Електронний ресурс] : навч. посібник для бакалаврів спец. 073 "Менеджмент" / Н. М. Шматько, М. В. Кармінська-Бєлоброва, О. В. Замула [та ін.]. Електрон. текст. дані. Харків : НТУ "ХПІ", 2024. 280 с.
6. Леськів Г., Воронка О. Креативний менеджмент : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 212 с.
7. Менеджмент персоналу: навчальний посібник / Бортняк В. А., Вітвіцький С. С., Дніпров О. С. та ін. за заг. ред. В. П. Пєткова. Київ: Видавництво «КНТ», 2025. 312 с.
8. Шикеринець В.В. Базіняк І.І., Дутчак О.І., Качмар О.В. Федорак В.В. «Основи менеджменту» : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 38 с.
9. Кундицький О. О. Менеджмент: навч. посібник. Львів : Видавництво ПП "Магнолія 2006", 2024. 316 с.
10. Менеджмент : навчальний посібник / І. І. Кравчук, Л. В. Тарасович, С. О. Лавриненко та ін.: за ред. І. І. Кравчук, Л. В. Тарасович. Житомир: Поліський національний університет, 2024. 384 с.
11. Основи менеджменту : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / уклад. В. М. Стамат, А. С. Полторак. Миколаїв : МНАУ, 2022. 162 с.
12. Менеджмент у питаннях та відповідях: навчальний посібник / А. А. Вдовічен, О. Г. Вдовічена, В. А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2023. 172 с.
13. Wren, D. A., & Bedeian, A. G. (2023). *The evolution of management thought*. John Wiley & Sons.

14.Esenyel, V. (2024). Evolving leadership theories: integrating contemporary theories for VUCA realities. *Administrative Sciences*, *14*(11), 270.

15.Roth, S., Clausen, L., Neisig, M., & Sales, A. (2025). Guiding Distinctions of Management and Organisation Research. An Introduction. *Management Revue*, *36*(1), 39357.

**Інтернет ресурси**

1. Coursera (https://www.coursera.org/
1. Prometheus (https://prometheus.org.ua/
2. Khan Academy (https://www.khanacademy.org/
3. Forbes (https://www.forbes.com/
4. Harvard Business Review (https://hbr.org/
5. McKinsey & Company Insights (https://www.mckinsey.com/featured-insights
6. MindTools (https://www.mindtools.com/
7. Management Study Guide (https://www.managementstudyguide.com/
8. Management.com.ua https://www.management.com.ua/#
9. Google Scholar (https://scholar.google.com/